

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Koupě kradené věci - stali jste se opravdu vlastníkem?

V praxi může čas od času nastat nepříjemná situace, kdy si někdo koupí či dostane darem např. jízdní kolo, elektroniku či automobil, řádně za ně zaplatí, aniž by jakkoli pochyboval o původu věci, ale radost z pořízené věci dlouho netrvá, neboť se objeví jiná osoba požadující vydání věci – původní vlastník, který tvrdí, že mu věc byla odcizena. Komu pak tedy náleží vlastnické právo? Odpověď na tuto otázku nabízí občanský zákoník, který upravuje nabytí vlastnického práva od neoprávněného neboli od tzv. nevlastníka.

Nový občanský zákoník v zásadě rozlišuje 3 různé situace, za kterých může dojít k nabytí vlastnického práva od neoprávněného, a zároveň v každé z těchto situací upravuje možnosti původního vlastníka domáhat se vrácení této věci, pokud mu byla ukradena nebo ji ztratil či pozbyl proti své vůli jiným způsobem.

Pro všechny níže uvedené situace však platí předpoklad nabytí v dobré víře a na základě řádného titulu (kupní smlouvy, darovací, směnné apod.). Nabytí v dobré víře musí být zřejmé vzhledem ke všem okolnostem a tak například nepřichází v úvahu v situaci, kdy si nabyvatel při převodu byl jen z nedbalosti neověřil potřebné údaje nebo pokud v krátké době po získání věci měl pochybnosti ohledně původu věci.

Vlastníkem bez dalšího

Nejsilněji je dobrá víra nabyvatele chráněna v situacích vyjmenovaných v § 1109 občanského zákoníku, kde jsou možnosti ověření si vlastnického práva převodce omezené, například:

- koupě starožitného obrazu ve veřejné dražbě,
- nabytí věci od podnikatele při jeho podnikatelské činnosti – šlo by např. o případ koupě předváděcího vozu v autosalonu, který běžně prodává nové modely,
- získání automobilu darem od neoprávněného dědice, kterému sice bylo potvrzeno dědictví usnesením soudu, ale později se objevila jiná osoba se silnějším dědickým právem,
- při nákupu obilí, ropy, drahých kovů či jiných komodit během obchodu na komoditní burze.

V těchto případech se nabyvatel stane vlastníkem bez dalšího a nemusí se obávat případných nároků původního okradeného vlastníka. Ten bohužel ztrácí možnost domáhat se vrácení věci. Musí jít však o movitou věc, která není evidována ve veřejném seznamu, takže se výše uvedená pravidla neuplatní

např. na nabývání nemovitostí vedených v katastru nemovitostí.

Zboží z bazaru - jistota až po 3 letech

V situacích, kdy je věc koupena od podnikatele, který při své podnikatelské činnosti obchoduje s použitými věcmi v **bazarech, antikvariátech či zastavárnách** apod., vychází zákonná úprava z praxe a počítá s tím, že právě v těchto obchodech se často objevují kradené či ztracené věci. Proto poskytuje ochranu původnímu vlastníku, který se může **do tří let od okamžiku ztráty či svémocného odnětí věci** domáhat jejího vydání, přičemž tyto skutečnosti musí prokázat, nemusí však vyvracet dobrou víru nabyvatele. Nutno dodat, že toto pravidlo se vztahuje výhradně na použité věci, nikoli nové.

Riziko původu věci v ostatních případech

Pokud si někdo koupí movitou věc za jiných než výše uvedených okolností - např. může jít o koupi elektroniky od souseda, který tvrdí, že si pořídil novější model a starý již nepotřebuje, nebo o situaci, kdy majitel autobazaru odkoupí automobil od zákazníka a až později vyjde najevo, že byla hlášena krádež tohoto vozu - uplatní se jiné pravidlo. Občanský zákoník v těchto případech umožňuje původnímu vlastníku, kterému byla věc ukradena nebo odňata činem povahy trestného činu, či kterou ztratil, aby požadoval vydání této věci. V případě sporu musí původní vlastník pozbytí věci prokázat a nabyvatel na druhé straně prokazuje svoji dobrou víru v oprávnění prodávajícího převést vlastnické právo (u předešlých způsobů nabytí se dobrá víra předpokládá a není třeba prokazovat). Lhůta pro uplatnění nároku původního vlastníka sice není občanským zákoníkem časově omezena, jak tomu je u nákupu zboží v bazaru, ale šanci na vrácení věci ztrácí původní vlastník uplynutím 3leté vydržecí lhůty a vydržením vlastnického práva posledního nabyvatele, kterému tato lhůta běží **od okamžiku nabytí věci**.

Závěr

Současná úprava občanského zákoníku se tak snaží na jedné straně chránit dobrou víru nabyvatele a umožňuje i nabytí od nevlastníka, na druhé straně se však původní vlastník bude moci v mnoha případech domáhat vydání věci, pokud však mezitím již neuplynula vydržecí lhůta posledního nabyvatele. Vždy tak bude záležet posouzení splnění předpokladů pro nabytí v dobré víře v konkrétním případě a na dalších okolnostech, za kterých poslední nabyvatel kradenou věc nabyl, tj. od jaké osoby, při jaké příležitosti a zda mohl mít podezření o původu kupované věci.

Mgr. Tereza Kotrnochová,
advokátní koncipientka

[Schaffer & Partner Legal, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Gallery Myšák
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 506 300
Fax: +420 221 506 301
e-mail: info@schaffer-partner.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)